

Journal of the Society of Archivists, 27, 1-2(2006); 28, 1-2(2007); 29, 1(2008)

Prvi broj časopisa Društva arhivista Velike Britanije i Irske za 2006. godinu počinje člankom Michaela Cooka *Professional Ethics and Practice in Archives and Records Management in a Human Rights Context (Profesionalna etika i praksa u arhivistici i spisovodstvu u kontekstu ljudskih prava)*. Članak razmatra etička pravila što ih je usvojilo stručno udruženje arhivista anglofonih zemalja 1990-ih godina, konkretno ga uspoređujući s etičkim kodeksom Muzejskog društva namijenjenog institucijama, a ne pojedinačno profesionalcima. Autor uočava da institucionalne smjernice imaju jaku etičku komponentu. Ona je podržana proceduralnim standardima i smjernicama zahtijevanim u novim zakonima u Velikoj Britaniji (poglavito Zakonom o slobodi informacija i zaštiti podataka). Arhivisti su suočeni s rastućim tenzijama u odnosima između njih i stvaratelja, vlasnika zapisa, korisnika i sadržaja zapisa. Etička rješenja se stalno traže za ova pitanja. Autor članak zaključuje prijedlogom da etički kodeks treba biti proširen na direktni rad institucija kao i pojedinaca, da etički principi u postupovnim standardima i smjernicama trebaju biti priznati i ozakonjeni, te da pitanja ljudskih prava trebaju biti izrijekom priznata u radu arhivista i u političkim porukama i stavovima.

Pitanjem etike bavi se i članak Colina Galea, *Record-keeping as an Ethical Imperative (Upravljanje spisima kao etički imperativ)*. Po autoru etika treba imati središnje mjesto u stručnom usavršavanju arhivista i spisovoditelja, ne samo kao priprema za bavljenje etičkim dilemama, već u perspektivi i davanju značaja radu arhivista. Odgovornost, tumačena u najširem mogućem smislu toga pojma, za arhivistiku je etički imperativ.

Članak *Using the Papers of Contemporary British Politicians (Korištenje spisa suvremenih britanskih političara)*, autorica Susan Thomas i Janette Martin, opisuje projekt Paradigm (*Personal ARchives Accessible in DIGital Media - Osobno gradivo dostupno na digitalnim medijima*). Projekt istražuje načine rada arhivista na odabiranju, prikupljanju, sređivanju, čuvanju i omogućavanju pristupa digitaliziranom gradivu pojedinaca za korištenje budućim istraživačima. Namjera projektnog tima je da upotrebom gradiva suvremenih britanskih političara za pokus procijeni postojeće i nove teorije i njihove praktične primjene na području arhivistike i digitalizacije. Projekt Paradigm tako bi trebao biti značajan dio inicijative za digitalizaciju u Velikoj Britaniji i svijetu. Usputno autorice upozoravaju na eksponencijalni rast stvaranja osobnih digitalnih zbirki, od digitalnih slika i glazbe za osobne web stranice i blogove, što predstavlja veliki izazov za arhivsku struku.

Članak *The Management of Public Records and Archives in the Member Countries of ESARBICA (Upravljanje javnim arhivskim gradivom i arhivima u zemljama članicama ESARBICA-e)*, autora Patricka Ngulubea i Vivian Fuh Tafor, raspravlja o rezultatima interdisciplinarnog istraživanja provedenoga tijekom

2004. i 2005. kako bi se utvrdio opseg djelovanja državnih arhiva, članica Regionalnog ogranka za Istočnu i Južnu Afriku pri Međunarodnom arhivskom vijeću. Autori smatraju važnim da se arhivskim gradivom upravlja učinkovito i djelotvorno, jer ono sadrži informacije koje čine kamen temeljac odgovornog upravljanja vlasti. Podaci za istraživanje dobiveni su putem intervjua, analizâ sadržaja dokumenata i anketnih upitnika upućenih arhivima 13 država članica ESARBICA-e. Istraživanje je otkrilo da su državni arhivi ESARBICA-e imali ograničena sredstva za svoju djelatnost. Drugo, postupci u spisovodstvu nisu bili regulirani ni prema standardima niti prema profesionalnim etičkim kodeksima. Treće, osoblje u spisovodstvu nije adekvatno osposobljeno. Četvrto, elektronički zapisi su bili u opasnosti da budu izgubljeni zbog djelomične nemarnosti. Peto, zakoni koji ovlašćuju arhivske ustanove za upravljanje spisima kroz njihov životni ciklus nisu bili jasni u pojedinim slučajevima. Šesto, strategije programiranih aktivnosti su bile prilično ograničene i nejasno razrađene za neke arhivske institucije. Ipak, došlo se do spoznaje da su zainteresirani korisnici bili zadovoljni upravljanjem spisima tijekom njihova životnog ciklusa.

U svojem članku *Is the Virtual Exhibition Natural Successor to the Physical? (Je li virtualna izložba prirodna nasljednica fizičke?)*, autor Peter Lester bavi se prezentacijom arhivskog gradiva na internetu, nasuprot klasičnom fizičkom predstavljanju odnosno izložbi. Internet nudi nove mogućnosti prezentacije gradiva, omogućujući tako pristup široj publici. Međutim, sada se, po mišljenju autora, otvara pitanje koliko prezentacija digitaliziranih dokumenata na internetu može publici ukazati na njihovu vrijednost, kao što to mogu pravi fizički dokumenti na izložbama na kojima se posjetitelji susreću s "pravim stvarima".

Ovaj broj donosi još i prikaze knjiga te bilješku o novim izdanjima s najavom njihovih prikaza.

Drugi broj za 2006. godinu počinje člankom Victora Graya *Archives and Tribal Mind (Arhivi i plemenski duh)*. Autor se bavi pitanjem identiteta arhivista. Na jednoj razini je pitanje posebnosti arhivistike kao struke u odnosu na knjižničare, spisovoditelje, konzervatore i druge struke, a na drugoj posebnosti u samoj arhivistici odnosno podjela arhivista prema poslovima koje obavljaju. Autoru je kao poticaj za bavljenje temom dala knjiga Davida Berrebya *Us and Them: Understanding Your Tribal Mind (Mi i oni: razumijevanje vašeg plemenskog duha)*, iz koje je posudio izraze "mi" i "oni", uobičajene za naglašavanje razlika između pojedinih skupina (nacionalnih, plemenskih, ideoloških, vjerskih). Ovi izrazi, iako obično izazivaju negativne konotacije, po Grayu mogu se ipak pozitivno iskoristiti za predstavljanje identiteta arhivista koji, smatra autor, još nije dovoljno prepoznat u društvu.

Studija *"You are a Guide Rather than an Expert": Archival Reference from an Archivist's Point of View ("Više ste vodič nego stručnjak": Korisnička služba*

iz *kuta arhivista*), autorica Wendy Duff i Allyson Fox istražuju rad korisničkih službi iz perspektive njihovih djelatnika. Studija proučava rad s korisnicima kroz intervju s trinaest arhivista u arhivskim institucijama u dvjema različitim zemljama. Ispitanici su opisivali svoj rad, navodeći njegove dobre i loše strane. Njihovi opisi daju iz prve ruke podatke o njihovu radu, o teškoćama s kojima se pritom suočavaju, kako u izravnom, tako i u dopisnom (telefonskom i elektronskom poštom) kontaktu s korisnicima, kao i o znanjima i vještinama potrebnim za pružanje djelotvornih usluga korisnicima. Kao jedan od problema istaknut je nedostatak iskustva pojedinih djelatnika u sređivanju gradiva, što ponekad otežava rad s korisnicima, ali uzrokuje i ne baš uvijek kvalitetne odnose djelatnika korisničkih službi i arhivista koji rade na sređivanju gradiva.

U članku *Raising the "Portcullis": The Automation of the Parliamentary Archives* (Nastanak "Porticullisa": Automatizacija Parlamentarnog arhiva), autorica Caroline Shenton opisuje razvoj Porticullisa, online kataloga Arhiva britanskog Parlamenta. Porticullis sadrži opise oko tri milijuna zapisa u skladu s međunarodnim standardima. Nastajao je tijekom pet godina u sklopu velikog projekta, koji je uključivao retrospektivnu konverziju oko 700 obavijesnih pomagala. Projekt je uključivao analize obavijesnih pomagala i potreba korisnika, opsežno planiranje, procjenu vremena i troškova, te stalno praćenje problema provedbe projekta i kontrolu kvalitete konvertiranih podataka. Po mišljenju autorice, Porticullis se pokazao vrlo korisnim i za arhive i njihove korisnike.

Članak *Articulating an agenda for change - the RSA archive experience* (Pregled programa za promjene - arhivsko iskustvo RSA) autora Nicole Allena, napisan povodom 250. obljetnice Kraljevskog društva za umjetnost, obrt i industriju, opisuje petogodišnji rad (1997-2002) na reorganizaciji arhiva Društva, pri čemu je posebno bilo važno otvoriti arhiv korisnicima više negoli do tada, tj. da postojanje arhiva ne bude sama sebi svrha, tek kao čuvar prošlosti samog Društva, bez da njegovo gradivo bude i inspiracija za budućnost.

Članak *There is disaster planning and there is reality - the Cayman Islands National Archive (CINA) experience with Hurricane Ivan* (Planiranje za slučaj katastrofe i stvarnost - iskustvo Nacionalnoga arhiva Kajmanskih otoka s uraganom Ivanom) autorâ Rogera Craiga, Tamare Selzer i Josette Seymour opisuje iskustvo Nacionalnog arhiva Kajmanskih otoka s uraganom "Ivanom" 2004. godine. Arhiv je bio dužan imati plan za slučaj elementarnih nepogoda, ali naravno, u stvarnosti je plan teško provesti u potpunosti u konkretnoj situaciji. Arhiv je bio suočen s vodom oštećenim arhivskim gradivom, a pojedini djelatnici arhiva, kao i 83% populacije bili su suočeni s gubitkom domova, vozila, pitke vode i električne energije. Kao zanimljivost, autori ističu činjenicu da je uragan "Ivan" bio jači od uragana "Katrina" u SAD-u 2005. godine, ali nije imao značajniji medijski tretman u svijetu.

Harald Stockert u članku *On the way to a digital archive: The example of Mannheim* (Na putu prema digitalnom arhivu: primjer Mannheim), opisuje rad

na digitalizaciji arhivskog gradiva u Gradskom arhivu u Mannheimu - Institutu za gradsku povijest. Projekt se izvodi u uskoj suradnji s Gradskim vijećem Mannheim, s čijim odjelima arhiv blisko surađuje još od 1965. godine. Rezultat te suradnje je i kvalitetan spisovodstveni sustav u čijem je uvođenju arhiv imao vodeću ulogu.

U članku *Low energy Air-Conditioning of Archives (Niskoenergetska klimatizacija u arhivima)* autori Tim Padfield i Poul Klens Larsen opisuju kako najbolje nadzirati klimu u arhivima. Taj nadzor se može provoditi različito negoli u drugim zgradama, ali naravno uz primjenu standardnih tehnologija i njihovih specifikacija. Istraživanja su pokazala da je lako izgraditi arhive koji održavaju umjerenu klimu bez klimatizacije. Osnovni uvjeti su masivne konstrukcije, temperaturna stabilnost, zaštita od vlage, tj. osigurana stabilna relativna vlaga čak i u praznom, hermetički zatvorenom arhivu.

U članku *The Role of Archives in the Perception of Self (Uloga arhivskog gradiva u predodžbi korisnika o sebi)*, autorica Judith Etherton nastoji osporiti mišljenja kako su genealoška i druga istraživanja povijesti obitelji rad iz čiste dokolice. Naprotiv, osim već uobičajenih istraživanja povijesti obitelji, postoje i istraživanja ljudi koji žele riješiti svoje traume vezane za obitelj (potraga za izgubljenim članovima obitelji, usvojena djeca traže biološke roditelje i sl.). Za takve osjetljive situacije arhivisti bi trebali biti posebno pripremljeni, između ostaloga spremni na suradnju sa stručnjacima iz zdravstvene i socijalne skrbi.

Ovaj broj još donosi prikaz knjige Franka Bolesa *Selecting and Appraising Archives and Manuscripts (Odabiranje i vrednovanje arhivskog gradiva i rukopisa)*, bilješku o novim izdanjima s najavom njihovih prikaza, sadržaj oba broja časopisa za 2006. godinu te kazalo autora i članaka.

Tema **prvoga broja** ovog časopisa **za 2007. godinu** je obrazovanje arhivista i spisovoditelja, a počinje člankom Toma Nesmitha *What is an Archival Education? (Kakvo je arhivističko obrazovanje?)*. U članku je predstavljen program studija arhivistike na Sveučilištu Manitoba. Cilj članka je doprinos ponovno pokrenutoj raspravi o obrazovanju arhivista u Velikoj Britaniji i Irskoj. Autor tvrdi da nedavne velike promjene u dostupnosti, korištenju i shvaćanju arhiva značajno naglašavaju svojstva arhivskog rada. One potiču nastavak razvoja suradnje između arhivista i zaposlenih u srodnim djelatnostima, npr. spisovodstvu, ali još važnije, jačaju dugoročni značaj arhivistike. Program Sveučilišta Manitoba, po mišljenju autora, je primjer kako odgovoriti na sve složenije izazove za predavače arhivistike u obrazovanju svojih studenata.

U članku *Professional Education and Public Policy Agenda (Stručno obrazovanje i programi javne politike)*, autorica Margaret Procter piše kako arhivistika počinje zauzimati važno mjesto u vladinim kulturnim i društvenim programima. Autori sveučilišnih programa svjesni su toga, ali ih još uvijek nisu uskladili sa stanjem na tržištu rada. Za stručno obrazovanje je, stoga, ključno da se

studentima pomogne u suočavanju sa zahtjevima njihova budućeg radnog okruženja.

Karen Anderson u članku *Global Archives and Record-keeping Agendas: Encouraging Participation and Getting Over the Hurdles (Globalni arhivistički i spisovodstveni programi: poticanje na sudjelovanje i preskakanje prepreka)*, opisuje rad Odsjeka za nastavnike arhivistike Međunarodnog arhivskog vijeća na razvoju baze podataka o istraživačkim projektima svih vrsta, od disertacija do skupnih projekata. Jedna od glavnih prepreka razvoju jakih istraživačkih programa na sveučilištima su teškoće u razvoju kulture istraživanja u malim programima, gdje znanstvenici podnose teška nastavna i administrativna opterećenja. Znanstvena zajednica potencijalnih istraživača mora biti razvijena, kao i načini za poticanje suradnje između iskusnih i novih istraživača, kao i između sveučilišnih istraživača i praktičara.

Na temu obrazovanja na području spisovodstva nadovezuje se i članak Marian Hoy *Record-keeping Competency Standards: The Australian Scene (Standardi stručnosti u spisovodstvu: prikaz iz Australije)*, dok članak Margaret Crockett *Continuing Professional Development and the Hallmarks of Professionalism: An overview of the Current Environment for the Record-keeping Profession ("Daljnji profesionalni razvoj i karakteristike stručnosti: pregled trenutnog stanja u spisovodstvu")*, temu obrazovanja na području arhivistike i spisovodstva završava na domaćem britanskom terenu.

Izdvojen tematski od ostalih, u ovom broju nalazi se i članak Paula Holdena *Monitoring the Book Collection at Lanhydrock House (Nadziranje zbirke knjiga u Lanhydrock House)*, koji opisuje istraživanje utjecaja stanja okoliša, klime i sustava grijanja na pojavu plijesni i kukaca u kući iz viktorijanskog doba i zbirci knjiga u Lanhydrock House u Cornwallu.

Ovaj broj još donosi jedan nekrolog i prikaze knjiga.

Drugi broj časopisa za 2007. godinu počinje člankom Stevea Baileya *Taking the Road Less Travelled By: The Future of the Archive and Records Management Profession in the Digital Age (Malo putovanje: budućnost arhivistike i spisovodstva u digitalnom dobu)*. Autor iznosi tezu po kojoj se arhivistika i spisovodstvo moraju odlučiti hoće li i dalje nastaviti ignorirati izazove koje pred njih postavlja stvaranje digitalnog gradiva ili će dokazati svoju relevantnost i vještine i na tom području. Danas u 21. stoljeću digitalnih zapisa je sve više, a arhivistika i spisovodstvo još uvijek daju prednost konvencionalnom gradivu, nestajući iz vidokruga "Google generacije" koja željene informacije odnosno zapise o njima traži na popularnom istoimenom pretraživaču, a to po mišljenju autora postavlja pitanje budućnosti ovih dviju djelatnosti.

Članak *Freedom of Information and Records Management in the UK: What has been the Impact? (Sloboda informacija i spisovodstvo u Velikoj Britaniji: Koji je učinak?)* autorice Elizabeth Sheperd, opisuje provedbu Zakona o slobodi

informacija u tijelima javne uprave u Velikoj Britaniji do kraja 2005. godine. Članak je nastao na temelju dva istraživanja, jednog iz ljeta 2004. prije potpunog stupanja zakona na snagu i drugog iz ljeta 2005. koje je trebalo procijeniti kvalitetu provedbe zakona u prvih šest mjeseci. Rezultati istraživanja, koja se i dalje provode, zasad su pokazali da je zakon imao znatan utjecaj na cijeli javni sektor i donio značajne koristi za korisnike njegovih usluga. U pojedinim segmentima javne uprave kao problem još postoji teže pronalaženje i pristup informacijama.

Članak *Colliding Worlds in the Curatorial Environment: The Archivist and the Activist* (Sudarajući svjetovi u kustosovom prostoru: arhivist i aktivist), autoricâ Charlotte Berry i Lucy MacKeith opisuje kako je jedna arhivska zbirka iznijela na vidjelo prizore života afričkih robova, njihovih vlasnika i njihove djece na plantažama šećera na Jamajci. Autorice su bile priređivačice izložbe "Čija je ovo povijest?" kojom se obilježavao "Mjesec crne povijesti" na Sveučilištu Exeter u lipnju 2006. godine. Autorice u članku ističu važnost njihove međusobne suradnje na što kvalitetnijem postavljanju izložbe, s obzirom na razlike u obrazovanju i radu. Charlotte Berry je arhivistica, a Lucy MacKeith sociologinja, učiteljica engleskog jezika, muzejski stručnjak na području odnosa između različitih kultura te aktivna sudionica u postizanju rase jednakosti u svojoj lokalnoj zajednici. Upravo je Lucy MacKeith kao gostujući kustos izložbe pridonijela da izložba ne ispadne kao propagiranje rasizma, koji dobrim dijelom izvire iz izloženih dokumenata iz 18. i 19. stoljeća, već kao vjeran prikaz položaja afričkih robova, koji je kod posjetitelja trebao pobuditi suosjećanje i svijest kako je povijest ropstva Afrikanaca nezaobilazan dio britanske povijesti.

Na svojevrsan način, na prethodni članak nadovezuje se rad Andrewa Flinna *Community Histories, Community Archives: Some Opportunities and Challenges* (Povijest zajednica, arhivi zajednica: neke mogućnosti i izazovi). Članak opisuje razvoj i nastanak arhiva zajednica, pokreta, društava, grupa i onih koji se bave prikupljanjem, čuvanjem i obradom gradiva pojedinih tema (crnaca, Židova, žena, radnika, sela, seksualnih manjina). Autor smatra kako je povijest ovih i brojnih drugih skupina i tema još u znatnoj mjeri marginalizirana, zbog čega su nacionalna baština i povijest necjeloviti, siromašni, pa i donekle iskrivljeni. To je problem na kojem još treba raditi, jer dio struke ne gleda blagonaklono na takvo gradivo, opravdavajući to problemom vrednovanja gradiva i preopsežnošću posla arhivista.

U članku *The Historical Archives of the European Union: Their Opening to the Public, Management and Accessibility* (Povijesni arhiv Europske Unije: njegovo otvaranje javnosti, rad i dostupnost), autor Christopher Audland opisuje proces nastajanja Povijesnog arhiva institucija Europske Unije tijekom 1970-ih i ranih 1980-ih, do njegova otvaranja 28. lipnja 1984. godine. Uz priču o nastanku ovoga arhiva, koji najveći dio gradiva drži u spremištima u Europskom sveučilišnom institutu u Firenci, usputno se u kratkim crtama upoznajemo i s poviješću nastanka EU i promjenama u njezinu ustroju kroz pola stoljeća toga procesa.

Svjedoci smo i danas kako taj proces nije idiličan te da ovisi o usklađivanju ne baš uvijek jednakih interesa država članica, pa je i priča o nastanku ovoga arhiva odraz tih odnosa.

Posljednji članak u ovome broju *Restrictions on Access to Archives and Records in Europe: A History and the Current Situation (Ograničenja pristupa arhivima i zapisima u Europi: povijest i sadašnja situacija)*, autorâ Jaaka Valgea i Birgit Kibala, opisuje procese otvaranja europskih arhiva istraživačima i javnosti od Francuske revolucije do današnjih dana. Arhivi i arhivsko gradivo postajali su dostupniji javnosti paralelno sa sve većim razvojem demokracije u europskim državama. Najveća dostupnost ostvarena je nakon Drugoga svjetskog rata, točnije u razdoblju 1945-1980. Ipak, potpuna dostupnost arhivskog gradiva nije ostvarena. Ograničena dostupnost i dalje postoji, a najčešći razlozi su zaštita nacionalnih interesa i sigurnosti, zaštita ekonomskih interesa, autorskih prava te osobnih podataka. Upravo su zaštita osobnih podataka i privatnosti, po autorima, danas na početku 21. stoljeća najvažniji razlozi ograničenja dostupnosti arhivskog gradiva, a tako će vjerojatno biti još dugo u budućnosti. Dalje u članku autori donose rezultate svojih istraživanja kako se u 23 europske zemlje provode ograničenja dostupnosti gradiva. Iz priloženih tablica vidljivo je kako su razlozi ograničenja uglavnom isti, a razlike su najvećim dijelom u rokovima dostupnosti od onih općih do pojedinačnih (razlike su čak do 100 godina).

Ovaj broj još donosi jedan nekrolog, prikaze knjiga, bilješku o novim izdanjima s najavom njihovih prikaza, sadržaj oba broja časopisa za 2007. godinu te kazalo autora i članaka.

Prvi broj ovoga časopisa za **2008. godinu** počinje govorom Victora Graya *Who's Knocking on Our Door?: Archives, Outreach and Community (Tko to kuca na naša vrata?: arhivi, rad s javnošću i društvo)*, održanom na konferenciji Društva arhivista Velike Britanije i Irske 29. kolovoza 2007. u Belfastu. U svojem govoru Gray govori o ulozi arhivista kao javnoga servisa građana, koji posljednjih godina dobiva svojevrsnu konkurenciju u specijaliziranim arhivima zajednica odnosno institucija raznih interesnih skupina, koje prikupljaju, čuvaju, proučavaju i daju na korištenje gradivo specifično za njihovo područje djelovanja. Zbog toga se postavlja pitanje uloge i značaja arhivske struke u budućnosti. Osim pojačanoga djelovanja na privlačenju što širega kruga korisnika i jačanja svijesti javnosti o važnosti arhiva, Gray smatra potrebnim uspostaviti suradnju sa specijaliziranim arhivima, koja bi se manifestirala prenošenjem znanja njihovim djelatnicima u radu s gradivom. Na taj bi način arhivi, uz zadržavanje svoje prve uloge, skrbnika arhivskog gradiva stekli drugu, čuvara i širitelja arhivističkih vještina i stručnosti.

U svojem članku *Archives as Spaces of Memory (Arhivi kao mjesta sjećanja)*, autor Eric Ketelaar bavi se istinom, pravdom i sjećanjem. Uzimajući za primjere sud u Nürnbergu iz 1945. i Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju u

Haagu, Ketelaar smatra kako arhivsko gradivo korišteno u sudskim procesima ne sadrži stvarnu povijesnu istinu, već kao i svako drugo gradivo, ono što njegovi različiti i sukobljeni stvaratelji smatraju istinom. Zbog toga, kao i zbog mogućnosti različitih tumačenja sadržaja gradiva svih zainteresiranih u sudskim postupcima, ne može se uvijek postići ni pravda. Drugi dio članka bavi se prikupljanjem svjedočanstava ljudi i ulogom arhiva pri tome, koji na taj način postaju prostori društvenoga sjećanja.

Osvrćući se na činjenicu kako zaposleni u spisovodstvu upravljaju dokumentacijom koja je često primarni izvor podataka za istraživanja, Julie McLeod u članku *Records Management Research - Perspectives and Directions (Istraživanje spisovodstva - pogledi i smjernice)*, istražuje različite poglede i razmatra moguće buduće smjernice za istraživanja samoga spisovodstva, postavljanjem pitanja poput: što se misli pod istraživanjem, kako provoditi istraživanje struke poput spisovodstva, koje su koristi i tko su korisnici, koja istraživanja se provode i koja su još potrebna? Zaključuje kako je u svakom slučaju potrebno da ta istraživanja provode ljudi iz struke, a ne samo istraživači sa strane.

U članku *When Curator and Conservator Meet: Some Issues Arising from the Preservation and Conservation of the Jacques Mosseri Genizah Collection at Cambridge University Library (Kad se sretnu kustos i konzervator: neka pitanja proizašla iz zaštite i konzervacije Zbirke Genizah Jacquesa Mosseria u Knjižnici Sveučilišta Cambridge)*, autori Rebecca Jefferson i Ngaio Vince-Deverse opisuju zajednički rad na zaštiti zbirke rukopisa Genizah (zbirka židovskih rukopisa vjerske ili svjetovne tematike u kojima se spominje Božje ime, koji se ne smiju baciti, već u slučaju propadanja pokopati). Autori opisuju pojedine etape svojega rada, svaki iz perspektive svojih zanimanja.

U članku *The Role of a 21st-century National Archive - The Relevance of the Jenkinsonian Tradition, and a Redefinition for Information Society (Uloga Nacionalnog arhiva u 21. stoljeću - relevantnost jenkinsonianske tradicije i njezina redefinicija u informacijskom društvu)*, autorica Natalie Ceeney opisuje kako britanski Nacionalni arhiv odgovara na izazove digitalnog doba, tj. njegovu ulogu u informacijskom društvu na početku 21. stoljeća, u kojem su definicije što sve čini arhivsko gradivo i načini upravljanja njime drukčiji nego unatrag pola stoljeća kada su britanski arhivisti radili po standardima Hilaryja Jenkinsona. Autorica zaključuje kako su Jenkinsonovi standardi bili gotovo savršeni i relevantni za svoje doba, djelomično su to i danas kada govorimo o konvencionalnom gradivu od papira, ali u cjelini više nisu primjenjivi u današnjem, trenutno po mišljenju autorice, anarhičnom digitalnom društvu.

Članak *Educational Programmes in Archives and Records Management in UK and Ireland: An Overview, 1995-2007 (Obrazovni programi u arhivistici i spisovodstvu u Velikoj Britaniji i Irskoj: pregled 1995-2007)* Margaret D. Turner, daje pregled razvoja i promjena u obrazovnim programima iz arhivistike i spiso-

vodstva na britanskim i irskim sveučilištima u razdoblju 1995-2007. u kojem je autorica bila dio Akreditacijskog tima Društva arhivista Velike Britanije i Irske.

Ieuan Hopkins u članku *Places From Which to Speak (Mjesta iz kojih se govori)*, opisuje podvojenost odnosa između neformalnih arhiva manjinskih (ovdje se koristi izraz dijasporskih) zajednica i formalnih javnih arhivskih institucija. Naime, istaknuti članovi i aktivisti manjinskih zajednica, najvećim dijelom imigranti i njihovi potomci iz nekadašnjih britanskih kolonija, sami osnivaju institucije koje se bave prikupljanjem, čuvanjem i proučavanjem knjižnog i arhivskog gradiva, vezanih za kulturu i povijest tih zajednica. Istodobno, javni arhivi pokazuju vrlo malo zanimanja za takvo gradivo. Razlog tome autor vidi dijelom u starim shvaćanjima britanskih arhivskih institucija o tome koja vrsta arhivskog gradiva čini nacionalnu baštinu, pri čemu se obično misli na gradivo nastalo u Velikoj Britaniji te britanskim kolonijalnim institucijama. S druge strane, kolonijalno nasljeđe, nekadašnja politika rasne nejednakosti te općenito loš odnos prema imigrantima, stvorili su nepovjerenje tih zajednica prema javnim arhivskim institucijama, dijelom kao simbolima nekadašnjeg Imperija koji čuvaju gradivo koje na negativan način govori o povijesti bivših kolonija i njihovih naroda. Danas, kada su manjinske zajednice ipak koliko-toliko ravnopravne i integrirane u britansko društvo, postojanje i djelovanje njihovih arhivskih institucija predstavlja dio nastojanja da posljedica integracije ne bude i asimilacija.

Ovaj broj još donosi nekoliko nekrologa, prikaze knjiga i bilješku o novim izdanjima s najavom njihova prikaza.

Mario Fabekovec

Archivar. Zeitschrift für Archivwesen, 61, 1-4(2008); 62, 1(2009)

S prvim brojem u 2008. godini, časopis je promijenio i izgled i ime. Navedene su promjene bile najavljivane u nekoliko posljednjih brojeva, tako da se Der Archivar od ovog broja pojavljuje pod novim imenom "Archivar. Zeitschrift für Archivwesen" i s novim grafičkim rješenjima. I u strukturi sadržaja došlo je do promjena: svaki broj ima određenu središnju temu te redovitu rubriku Izvješća i prilozi Zemaljskog arhiva Nordrhein-Westfalena, a proširene su i već poznate rubrike Arhivska teorija i praksa te Izvješća i prilozi Društva njemačkih arhivista. Tako je prvi broj u 2008. posvećen najtradicionalnijoj arhivskoj temi - obradi arhivskog gradiva. U člancima i raspravama najzastupljenija su pitanja racionalizacije i standardizacije samog postupka obrade, ali i uloge elektroničkih oblika prezentacije i online-edicija. Nils Brübach piše o međunarodnim standardima i njihovom značenju za daljnji razvoj obrade na primjerima suradnje arhiva i knjižnica. Robert Kretzschmar predstavlja strategiju digitalizacije Zemaljskog arhiva Baden-Württemberga, tj. integracije digitalnog i analognog arhivskog gradiva sa